C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-310/2024 Judecătoria Edineț Sediul Briceni

Judecător:Comerzan Gh.

D E C I Z I E

27 mai 2024

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți, având în componența sa :

Președintele ședinței Scutelnic Gheorghe

Judecătorii Moraru Oleg și Pușcaș Viorel

a judecat în ședință de judecată, *în lipsa participanților la proces*, în ordine de recurs recursul declarat de către Directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani Socol Andrei împotriva ***încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 23.02.2024*** în privința condamnatului ***Feraru Roman*** .

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul raportor, ţinînd cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanţilor la proces, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă :

La data de 03 ianuarie 2024 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Feraru Roman împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 23.02.2024 , a fost admisă plîngerea condamnatului Feraru Roman împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie, care conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Feraru Roman a fost deținut în perioada 19.07.2022-26.01.2024, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 557 (cinci sute cincizeci și șapte) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art.473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Feraru Roman, cu 56 (cincizeci și șase) zile pentru 557 (cinci sute cincizeci și șapte) zile, în care

acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Feraru Roman, prin sentința judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 15.03.2022, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, s-a redus cu 56 (cincizeci și șase) zile.

S-a obligat administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheieri.

Recurs a declarat Directorul al Penitenciarului nr.2 Lipcani Socol Andrei împotriva încheierii instanței de fond prin care solicită admiterea acestuia cu casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă plîngerea condamnatului Feraru Roman.

În temeiul ***art.447 alin.(2) Cod de procedură penală****, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural şi nu au prezentat referința, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar*.

Verificând argumentele recurentului în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar a respinge recursul declarat.

Conform prevederilor ***art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP*** *„Judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii 1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă a) recursul este nefondat;”*

Potrivit materialelor cauzei, prin sentința judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 15.03.2022, Feraru Roman a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b), 85 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 iunie 2022, sentința judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 15.03.2022 a fost menținută fără modificări.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14.12.2022, recursul inculpatului Feraru Roamn a fost respins ca inadmisibil.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 31 octombrie 2022 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Feraru Roman în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO, în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada 24.02.2022-19.07.2022, fiind redus termenul pedepsei în condițiile art.473^4 alin. (4) CPP, încheiere care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 martie 2023.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Feraru Roman s-a aflat în detenție: în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 19.07.2022-26.01.2024.

Potrivit raportului întocmit, condamnatul Feraru Roman s-a deținut în sectorul de tip semiînchis, deci are dreptul, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere (6:00 - 22:00) să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite de administrația penitenciarului.

În perioada de referință condamnatul a fost deținut celula nr. 26, cu suprafață totală de 67,8 m^2 , unde au fost deținuți 36 condamnați.

Iluminarea naturală este asigurată prin 3 geamuri de tip termopan, cu dimensiunea 1,20x2,00 m. fiecare, care se deschid pentru asigurarea ventilaţiei naturale. Celula nr. 26 a fost şi este în stare satisfăcătoare, reparaţie capitală nu necesită. Iluminarea artificială se efectuiază prin 4 corpuri de iluminat cîte 100 Wt, alimentat de la reţeaua cu tensiune de 220 V.

Încalzirea celului este asigurată prin sistem centalizat de încalzire. Celula este amenajată cu 3 calorifere de încalzit. În perioada rece a anului temperature aerului în celula se păstreză la un nivel nu mai mic de 18°C. Celula este mobiliată cu 36 locuri individuale de somn (18 paturi cu 2 nivele), 2 mese, 7 noptiere, 2 scaune, 1 cuier pentru haine.

Lavoar şi veceu

Lavuarul şi viceul sunt amplasate în încaperi separate, în fiecare bloc locative la et. I. Încaperile respective sunt amenajate cu teracotă pe podea şi pereţi, conectate la sistemul centralizat de apă şi sistemul centralizat de canalizare. În bloc locativ nr. 2 lavoarul este dotat cu 7 chiuvete cu robinete, cu oglindă mare. Viceul este dotat cu 5 vase de clozet separate una de altă cu pereţi 1,2 m^2, ventilarea naturală este asigurată prin geamurile din termopan, care se deschid. Asigurarea cu apă potabilă este diurnă. Apa este furnizată din fîntîna arteziană. Calitatea apei se verifică regulat de către laboratorul CSP Edineţ Ministerului Sănătăţii RM. Condamnaţii au acces liber şi nelimitat la instalaţiile sanitare.

Baia

Fiecărui condamnat este asigurată posibilitatea de a face baia odată în săptămînă cu apa caldă. Baia penitenciarului este situată în clădirea sepărată constituită din vestiar (16 m^2), dotat cu cuiere pentru haine, poliţe, băncile de aşezat, şi încăperea pentru spălarea (40 m^2), amenajată cu teracotă pe podea şi pereţi, cu 10 duşe, cu 10 oglinde cu poliţe. Ventilarea este asigurată prin gemuri de tip termopan, totoadă, funcţionează sistem de ventilare artficială. Baia este conectată la sistem centralizat de apă şi canalizare. Pentru aprovizionarea băii cu căldura şi apă caldă sunt instalate cazan şi boiler de 1000 l. Deservirea băii se

efectuiază de 2 condamnaţi, antrenaţi la funcţia “muncitor de deservirea băii”. Baia funcţionează conform graficului stabilit.

Spălarea hainelor condamnaţilor

Spălarea rufelor personale şi lengeriei de pat a condamnaţilor se efectuiază prin intermediul spălătoriei penitenciaului, spălătoria lucrează zilnic, cu excepţia duminicii, şi este dotată cu maşine de spălat de tip automat. Cantitatea rufelor pentru spălat nu se limitează. Spălarea rufelor în maşinele de spălat de tip automat efectuiază deţinutul angajat la funcţie de operator la maşinele de spălat. Pe teritoriul penitenciarului sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea rufelor condamnaţilor.

Asigurarea cu obiecte de prima necesitate

Pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani, condamnatul Feraru Roman a fost asigurat cu locul de dormit personal, noptiera, agăţătoare la haină, saltea, perna, plapumă. Lingerie de pat, îmbracaminte şi încălţăminte se eliberează în caz de necesitate, la cererea condamnatului. Condamnatul Feraru Roman a fost asigurat cu produse de igiena personală în limitele prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006 privind normele minime de alimentare zilnică şi obiecte de toaletă şi menaj ale deţinuţilor, sub semnătură în actele de primire-predare.

Starea sanitară a încaperilor

Verificarea stării sanitare a încăperilor penitenciarului se efectuiază zilnic de către serviciul medical. Mai mult ca atât, conform prevederilor art. 242^1 pct. 5) şi 12) din Codul de executare „*respectarea regulilor sanitaro-igienice, regulilor de igienă individuală şi colectivă în camera de deţinere, respectarea indicaţiilor medicului, precum, menţinerea curăţeniei în încăperile de detenţie şi de serviciu, la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deşteptare şi efectuarea curăţeniei în camera de detenţie*”, este o obligaţie imperativă a deţinutului.

Condamnaţii sunt regulat aprovizionaţi cu detergente şi inventarul necesar pentru păstrarea curaţeniei în celule. Curaţenia în încaperile de folosinţă comună asigură condamnatul, care este antrenat la munca remunerată la deservirea gospodărească în funcţie de măturător în sectorul respectiv.

Deratizarea şi dezinsectizare încaperilor penitenciarului se efectuiază de agent economic specializat, trimestrial, conform contractului încheiat anual.

Locurile pentru fumat

În Penitenciarul nr.2 Lipcani fumatul în încaperile locative este categoric interzis. Pentru condamnaţii-fumatori în curţile sectoarelor de detenţie, precum şi pe teritoriul penitenciarului, sunt amenajate locurile speciale pentru fumat.

Alimentaţia

Alimentaţia condamnaţilor este organizată 3 ori pe zi în cantina penitenciarului. Toţi condamnaţii, inclusiv şi condamnatul Feraru Roman sunt asiguraţi cu hrana caldă, în conformitate cu normele minime de alimentare zilnică (HG nr.609 din 29.05.2006), pregătită calitativ şi la timp, conform meniului, repartizată conform normelor alimentare şi fiecare dată verificată de serviciul medical. Fiecare dată este luată "*proba de hrană*", care se păstrează în timp de 72 ore în frigiderul penitenciarului. Administraţia Penitenciarului nr.2 Lipcani primeşte produse alimentare de la Centru de Aprovizionare Tehnico-Materială ANP sau de la agenţi economici, conform contractelor încheiate.

Cantina penitenciarului este amenajată cu mobilă necesară pentru primirea hranei. Pentru spălarea veselei a condamnaţilor în cantina penitenciarului sunt instalate 5 cuvete cu robinete, conectate la sistemul centralizat de apă şi canalizare, aprovizionate cu burete şi detergente pentru spălarea veselei. Spălarea veselei în lavuarul sectorului, precum şi aruncarea deşeurilor alimentare în veceu, sunt strict interzise.

Asistenţa medicală

Condamnaţii Penitenciarului nr. 2 Lipcani, inclusiv şi Feraru Roman, beneficiază în mod gratuit de asistenţa medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţa medicală.

Secţia medicală este situată pe teritoriul penitenciarului, în încaperea blocului administrativ intern. Secţia medicală dispune de: biroul medical, sala de proceduri, izolatorul medical pe 5 paturi. În blocul administrativ extern se află farmacia şi cabinetul medicului-stomatolog. Toate birourile sunt amenajate conform cerinţelor Ministerului Sănătăţii. Asistenţa medicală este organizată în regimul non-stop, 24/7. Zilnic lucrătorul medical de serviciu asistă la petrecerea apelului condamnaţilor, vizitează condamnaţii în secţiile sectoarelor de detenţie, precum şi în sectorul „*carantină şi izolator disciplinar*".

Conform statelor de personal, în Secţia Medicală activează: 1 medic-șef; 4 asistente medicale; un asistent medical superior (felcer), un medic-stomatolog 0,5 salariu, un medic psihiatru 0,5 salariu. La moment funcţia de medic-șef este vacantă.

Pentru consultarea medicală de medici-specialişti condamnaţii sunt escortaţi în instituţia medicală în afară penitenciarului (Spitalul Raional Briceni), cu care

Penitenciarul nr.2 Lipcani a încheiat contractul privind acordarea serviciilor medicale. În caz de urgenţă este solicitată ambulanţa. Pentru tratamentul în staţionar condamnaţii sunt transferaţi în Penitenciarul nr.16- Pruncul.

Activităţile ocupaţionale

Penitenciarul nr. 2 Lipcani asigură condamnaţilor un şir larg de posibilităţi pentru ocupaţii utile în afară celulei. Pe teritoriul penitenciarului sunt amplasate: terenul de fotbal (4050 m^2), terenul de volei (476 m^2), terenul de baschet (420 m^2), sala de forţă (126 m^2), unde condamnaţii au acces conform graficului şi orarului zilei (foto şi graficul de petrecere a activităţilor sportive se anexează). Fiecare condamnat are posibilitate de a obţine profesia la Şcoala de Meserii a penitenciarului. Condamnaţii sunt încurajaţi de a participa în programele educative, sociale şi psiho-corecţionale, precum şi în programele opţionale, activităţile informative şi recreative.

Condamnaţii au acces liber la biblioteca penitenciarului, care dispune de sala de lectură amenajată. Fondul bibliotecar conţine 3210 exemplare de literature juridică, artistică, religioasă şi ediţii periodice de presă. Pe teritoriul penitenciarului este amplasată biserica creştin-ortodoxă, unde fiecare sîmbată şi la sărbătorile creştin-ortodoxe preotul-capelan al penitenciarului desfăşoară slujbele bisericeşti.

Accesul deţinuţilor la informaţie

Condamnatului se asigură acces la informaţie în conformitate cu art.208 Codului de executare. Administraţia penitenciarului ie toate măsurile necesare pentru asigurarea aplicării dispoziţiilor legale privind liberul acces la informaţiile pentru condamnaţi.

Condamnatului i se permite să procure, prin reţeaua de comerţ, literatura, să aboneze şi să primească ziare şi reviste, fără a se limita numărul lor, din contul mijloacelor proprii sau ale altor persoane. Penitenciarul asigură recepţionarea emisiunilor radiofonice şi televizate. În limitele regimurilor de deţinere, prevăzute în Codul de Executare şi în Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, condamnatul poate să se folosească de aparat radio, televizor, casetofon personal sau de orice alte aparate autorizate de către administraţia penitenciarului, cu condiţia achitării plăţii pentru energia electrică consumată.

În conformitate cu art. 209 Codului de Executare, dispoziţiile Codului Penal referitoare la executarea pedepsei pedepsei, Codului de Executare, Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, Legii privind accesul la informaţie, dispoziţiilor şi ordinelor emise în temeiul Codului de Executare şi regulamentului de ordine interioară a penitenciarului, precum şi modificările acestora, sunt aduse

la cunoştinţa persoanelor condamnate sau sunt puse la dispoziţia lor imediat după primirea în penitenciar.

Imediat după primirea în penitenciar, condamnaţii sunt informaţi, sub semnătură, privind drepturile şi obligaţiile sale. Informarea juridică a condamnaţilor se contunuie şi prin participarea la programele educative „*Organizarea activităţii cu condamnaţii noi sosiţi*" şi „*Cetăţenie activă*".

Textele dispoziţiilor legale se pun la dispoziţia condamnaţilor în locuri accesibile: la panouri informative şi/sau în biblioteca penitenciarului. Biblioteca Penitenciarului nr.2 Lipcani dispune de enciclopedii, bibliografii, îndrumări, ghiduri, legi, coduri, acte normative etc. Fondul bibliotecii la moment este de 3210 exemplare, dintre care: literatură juridică -398 exemplare; literature artistică - 2573 exemplare; literatură religioasă -239 exemplare. Penitenciarul nr. 2 Lipcani este abonat la următoarele ediţii periodice pentru biblioteca penitenciarului: Timpul, Săptămăna, Jurnal de Chişinău, Ziarul de Gardă, Moldova Suverană, Аргументы и факты, Комсомольская правда.

Pentru asigurarea accesului condamnaţilor la modificările legislative, penitenciarul este abonat pentru biblioteca penitenciarului la Monitorul Oficial (în limba rusă şi în limba română).

Corespondenţa deţinuţilor

Pentru asigurarea dreptului la corespondenţă, în sectoarele de detenţie sunt apmplasate cutiile poştale de tip standart, închise şi sigilate de lucrătorul oficiului poştal SA "Poşta Moldovei". Condamnaţii au acces liber la cutiile poştale.

Extragerea corespondenţei se efectuiază de către lucrătorul oficiului poştal nu mai rar decît odată în 2 zile.

Primirea scrisorilor recomandate şi avizurilor poştale se efectuiază de către serviciului secretariat prin intermediul colaboratorilor SRS. Corespondenţa recomandată primită pentru expediere se înregistrează în registrele speciale şi se expediază prin poştă în timp de 24 de ore. Corespondenţa primită pe numele condamnaţilor de la oficiul poştal la fel se înregistrează în registrele speciale şi prin intermediul colaboratorilor SRS se înmînează condamnaţilor sub semnătură.

Astfel, instanța de fond corect a constat că, condamnatul Feraru Roman s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în sectorul de detenție semiînchis, în celula nr. 26, suprafața totală a celulei fiind de 67,8 m^2 , în celulă fiin deținuți 36 condamnați, nefiind, respectată norma spațiului locativ.

Potrivit prevederilor ***art.473² alin. (3) CPP*** *,,conform cărora, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale,*

drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei”.

Potrivit ***art.473⁴ alin. (3), (4) CPP*** *„în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473² alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constata ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentalel, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.*

Colegiul penal consideră că, Feraru Roman s-a deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 19.07.2022-26.01.2024, data întocmirii raportului, în total 557 (cinci sute cincizeci și șapte) zile.

Deci, din termenul pedepsei definitive stabilite lui Feraru Roman s-a redus pedeapsa, în condițiile art.473⁴ alin. (4) CPP, cu 56 (cincizeci și șase) zile pentru 557 (cinci sute cincizeci și șase) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Astfel, termenul pedepsei definitive stabilită lui Feraru Roman, prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, s-a redus cu 57 (cincizeci și șapte) zile.

Totodată, s-a obligat administrația Penitenciarul nr. 2 Lipcani, să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheieri.

Din aceste considerente Colegiul penal consideră motivele invocate în recurs ca nefondat și necesar a fi respins.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1), pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul declarat de către Directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani Socol Andrei împotriva ***<u>încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 23.02.2024</u>*** în privința condamnatului ***Feraru Roman*** se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecători: